

Załącznik do
uchwały Nr XXIII/191/2013
Rady Gminy Płużnica
dnia 30 stycznia 2013 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI MGOWO w latach 2013-2020

Dokument przyjęty uchwałą Zebrania Sołectkiego
nr 1/2013 z dnia 22 stycznia 2013 r.

Mgowo, styczeń 2013 r.

WSTĘP

Odnowa wsi, w szczególności koncentruje się wokół zagadnień związanych z ekonomicznym bytem wsi, ale również z warunkami materialnymi życia mieszkańców. Jednocześnie w procesie odnowy wsi bardzo mocno akcentuje się jakość życia, wynikającą się z pozamaterialnych, duchowych i społecznych potrzeb osób i całej społeczności wiejskiej. Cechą odnowy wsi jako metody rozwoju obszarów wiejskich jest zatem kompleksowość, polegająca na uzgodnieniu i realizowaniu całościowej wizji rozwoju wsi, z myślą o zachowaniu jej tożsamości, przestrzennej integralności oraz zharmonizowaniu podstawowych funkcji: mieszkalnej, gospodarczej (produkcja i usługi) oraz rekreacyjnej i wypoczynkowej.

W procesie odnowy wsi bardzo mocno podkreśla się potrzebę dokonania zasadniczej zmiany w mentalności mieszkańców wsi z pasywnego odbioru procesów sterowanych z zewnątrz, na postawy polegające na kreatywnych i uporządkowanych działaniach, polegających na wzięciu odpowiedzialności za swoje bezpośrednie otoczenie, jak również za przyszłość swojej społeczności. Zwraca się uwagę na fakt, iż odnowa wsi jest czymś więcej, niż upiększeniem fasad budynków, porządkowaniem przestrzeni wiejskiej, renowacją historycznych budynków, czy realizacją nowych inwestycji dotyczących infrastruktury wiejskiej, czy imprez o charakterze kulturalnym czy rekreacyjnym, ale przede wszystkim odbudowa tożsamości i integralności wsi oraz zachowaniem wartości życia wiejskiego, zakorzenionych w jej kulturze i tradycji.

Odnowa wsi jest zarówno koncepcją rozwojową, jak również skuteczną metodą rozwoju obszarów wiejskich, uwalniająca jednostki i społeczności od myślenia w kategoriach roszczeniowych a jednocześnie przesuującą odpowiedzialność za przyszłość społeczności wiejskiej na nią samą.

Reasumując należy, więc stwierdzić, iż odnowa wsi jest współcześnie ważną napędową siłą rozwoju obszarów wiejskich, skutecznie przeobrażającą tereny nią objęte i stanowiącą istotny składnik procesów rozwojowych na poziomie lokalnym i regionalnym.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI MGOWO na lata 2013 – 2020 zmierza do pobudzenia i zintegrowania wielu rozproszonych oddolnych inicjatyw działań na rzecz zachowania oraz ochrony unikatowego dziedzictwa kultowego i przyrodniczego wsi oraz jej rozwoju.

Plan zawiera charakterystykę miejscowości, jej historię, analizę zasobów, określenie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń za pomocą analizy SWOT, a także planowane kierunki rozwoju, przedsięwzięcia wraz z szacunkowym kosztorysem i harmonogramem działań. Diagnozuje aktualną sytuację wsi oraz określa cele i kierunki działań wraz z kluczowymi zadaniami w sferze społeczno-gospodarczej zaplanowanymi do realizacji na lata 2013-2020.

Plan odnowy miejscowości Mgowo powstał przy współudziale mieszkańców tej wsi, rady sołectkiej oraz gminy Płużnica. Wypracowane tu priorytety i zadania są dobrem wspólnym a ich realizacja leży w interesie współtwórców.

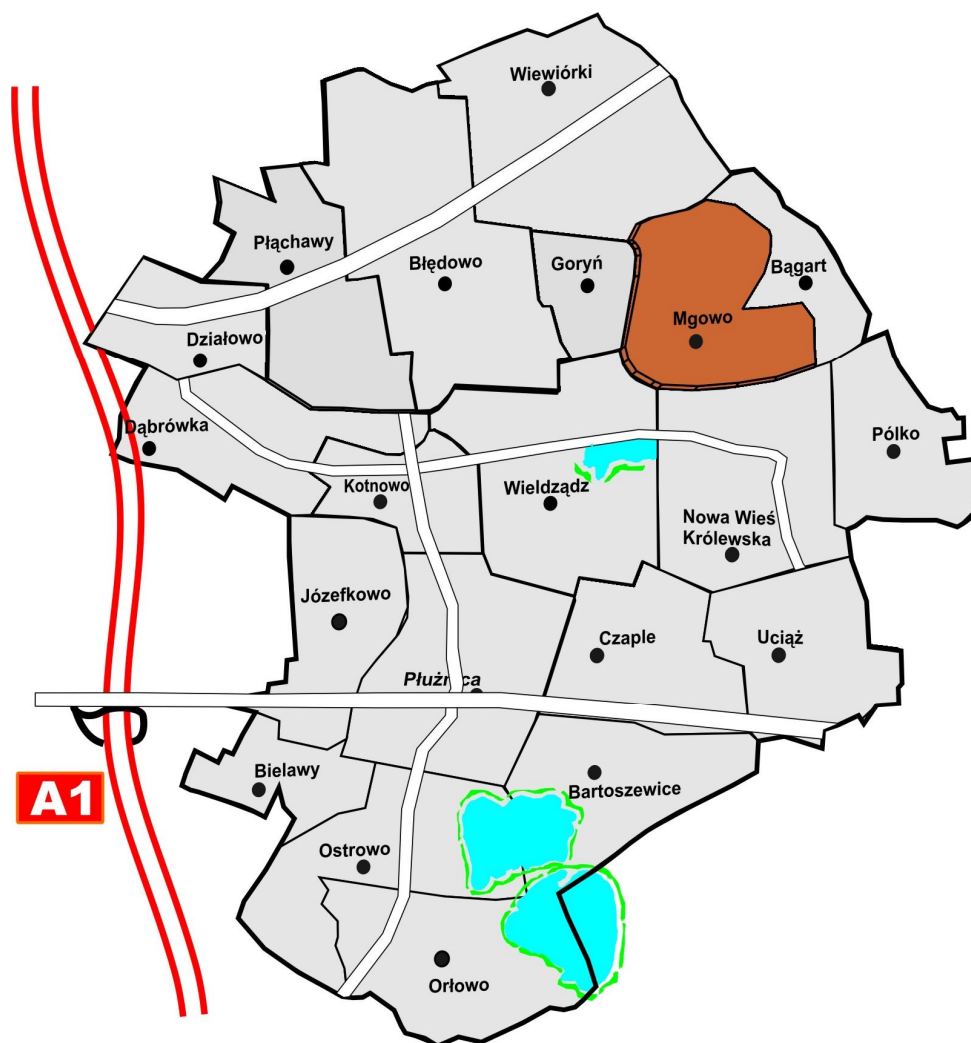
Przy tworzeniu niniejszego planu odnowy miejscowości uwzględniono zapisy Strategii Rozwoju Gminy Płużnica na lata 2012-2020, przyjętą uchwałą Rady Gminy Płużnica nr XXI/160/2012 z dnia 28 listopada 2012 r.

I. Charakterystyka miejscowości Mgowo oraz planowane kierunki rozwoju.

1.1. Położenie miejscowości, przynależność administracyjna, liczba ludności.

Mgowo położone jest w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie wąbrzeskim, w gminie Płużnica. Należy do tzw. Wysoczyzny Chełmińskiej wchodzącej w skład makroregionu fizyczno – geograficznego zwanego Pojezierzem Chełmińskim.

Mgowo leży w odległości 21 km od Grudziądza i 17 km od Wąbrzeźna. Graniczy z miejscowościami gminnymi: Bągart, Nowa Wieś Królewska, Goryń, Wiewiórki, Wielzijdz.

W przeciwieństwie do gminy, liczba ludności w miejscowości Mgowo spada. W 2010 roku wieś była zamieszkiwana przez 511 osób, natomiast w 2011 roku przez 507 osób. Obecnie w Mgowie zamieszkuje 494 osoby co stanowi 9,87 % całej populacji gminy.

1.2. Historia wsi¹

Pierwsze wzmianki o Mgowie pochodzą z 5 sierpnia 1222 roku. Wieś występuje wtedy pod nazwą Głowino i zostaje przekazana przez księcia mazowieckiego Konrada biskupowi pruskiemu Chrystianowi.

- 1250 – Mgowo było majątkiem lennym nadanym rodzinie Logendorf pochodzącej z Łaby, która posiadała Mgowo przez ponad 200 lat służąc Zakonowi. Według polskiego historyka Wojciecha Kętrzyńskiego, Krzyżacy nadali Logendorfam część wolnych gruntów obok wsi Mgowo i w ten sposób powstał dwór Logendorf.
- na początku XV wieku w Mgowie zamieszkiwały trzy rodziny: Stangonowie, Świnkowie i Dytryk;
- 1435 – w zapiskach występuje Johannes de Magow z rodu Stangonów. Był zięciem Janusza Kościeleckiego wojewody gniewskiego i starosty dobrzyńskiego. Syn jego Paweł z Mgowo był biskupem warmińskim, zaś jego brat Jan, sygnatariusz i aktywny członek Związku Pruskiego poległ w 1456 r. przy zdobyciu Radzyna przez Krzyżaków. Synowie Jana, Szymon i Andrzej zeszli z tego świata bezpotomnie. Córka Jana wyszła za Jaranta Frąckiego, kasztelana chełmińskiego na którego przeszły dobra Mgowskie. W kapitule warmińskiej zasiadali Mgowscy (de Logendorf), Działowscy (de Salendorf) herbu Prawdzic;
- 1456 – zmarły Jan Logendorf (brat Pawła) był ostatnim z tej rodziny właścicielem Mgowo. Zginął on w trakcie walk o zamek w Radzynie. Jako doradca występował w 1438 r. u boku wielkiego mistrza. W 1440 roku figurował wśród założycieli Związku Pruskiego. Po jego śmierci majątek przejęli Maulowie;
- 1467 – zmarł Paul von Legendorf jako właściciel ziemi ubogiej. Nastąpiła zmiana nazwy majątku z Logendorf na Legendorf, a w późniejszym okresie na Lehndorf;
- 1487 – zachowała się informacja o scholarzach szlacheckich z Mgowo wstępujących do szkół uniwersytetów zagranicznych;
- 1580 – jako właściciel wzmiankowany był niejaki Walewski;
- 1662 – właścicielką wsi była p. Radzińska,
- 1667 – dobra mgowskie posiadał Czarnkowski;
- 1701 – król August II Mocny potwierdził przywileje nadane przez Krzyżaków w 1423 roku. Właściciele Mgowo mieli prawo do połowu ryb w jeziorze wiedzadzkiem. Do Mgowo należało pustkowie „Schlossgrund” zasiedlone przez czynszowych chłopów;
- 1731 – bracia Józef i Jan Krajewscy sprzedali Mgowo za 4 000 florenów, kasztelanowi Bagniewskiemu, po którym w 1749 r. dziedziczył syn Józef żonaty z Konstancją de Lubi;
- 1734 – drewnianą kaplicę wyświęcono w 1710 roku. Z fundacji Konstancji Bagniewskiej kasztelanowej elbląskiej zbudowano późnobarokową kaplicę pod wezwaniem Św. Barbary, na dowód czego w kaplicy znajduje się metalowa tablica z inskrypcją erekcyjną z 1734 r. Remont obiektu prowadzono w 1951 i w 2005 roku. Najcenniejszym zabytkiem jest miedzioryt Matki Boskiej Loretańskiej z 1777 roku i dzwon z 1797 r.;

---

¹ <http://pluznickiehistorie.pl/zrodla-bibliografie/>

- 1772/1773 – według pruskiego katastru podatkowego w Mgowie zamieszkiwali: Kasztelanowa Konstancja Bagniewska mająca 18 domowników, w tym 10 parobków i 6 dziewczek. Ludność Mgowo dzieliła się na kategorie; służba dworska, poddani, chłopci zobowiązani do pełnej daniny, rataje zobowiązani do pracy dla dworu sprzężajem pańskim, ogrodnicy i rzemieślnicy. Byli to: Józef Bilitzki – administrator, Ignacy Bilitzki – nadzorca, Marcin Rutkowski – kucharz, Antoni Ptaschenski – agronom, Stanisław Sawalla – parobek, Bartosz Kiwalla – parobek, Michał Lewandowski – piwowar, Karol Sciballa – gorzelnik. Poddani chłopci: Michał Wiśniewski, Marcin Czichotzki, Jakub Pacllacki, Szymon Slapski, Bartosz Schliwiński, Wojciech Bozpara, Franciszek Betlewski, Maciej Grabowski, Jakub Krackewitz, Michał Waydeck, Stanisław Morawski, Michał Schliwiński, Piotr Krzemieński, Józef Schadowski, Jan Sozerski, Jan Klossinski, Tomasz Miastkowski, Stanisław Maomarski, Bartosz Billitzki, Marcin Lorentz. Orodnicy ; Józef Maideck, Jan Poniński, Antoni Krzemieński, Marcin Dorrada, Tomasz Wrobell, Marcin Kocck. Rataje ; Jakub Kujawa, Jakub Strzicewski, Jakub Przespallewski, Jakub Kujawa, Bartosz Skobitzki, Paweł Borowski – karczmarz, Szymon Skubalski – młynarz, Andrzej Kaciński – owczarz, Mateusz Bilitzki – robotnik leśny. Przeciętnie w rodzinach wymienionych wpisano w katastrze 4 – 7 domowników. Większość z nich, obok obowiązków wobec właścicielki folwarku obrabiała kawałek gruntu od 1 do 4 mórg na własny użytek. W folwarku hodowano 20 koni, 40 wołów, 20 krów, 32 świnie i 76 owiec;
- 1772 - jako właścicielka występowała Konstancja von Bagniewska. Majątek zajmował wtedy ponad 700 ha. Do majątku należał las dębowy, olchowy i brzoźowy, karczma, wiatrak, młyn wodny nad strugą Daszkowską, kaplica rodzinna, spichlerz w Grudziądzu i stary zamek „Znaniecki” będący wtedy w ruinie, a także jezioro w Goryniu;
- 1777 - zmarła Józefa Zboińska córka kasztelana Bagniewskiego. Mgowo po śmierci jej męża Zboińskiego w 1782 roku przeszło na ich syna Franciszka, który zmarł w wieku 10 lat;
- 1787 – właścicielką Mgowo została Józefa Katarzyna z Ossówka – Zboińska. Jej mężem był generał wojska koronnego Benedykt Jeżewski;
- 1799 – potomek starożytnego rodu Działowskich – Augustyn nabył Mgowo od Bagniewskich. W tym samym 1799 roku w Płachawach urodził się syn Augustyna Ksawery Działowski przyszły dziedzic Mgowo;
- 1801 – 27 czerwca Jeżewscy sprzedali wszystkie swoje dobra zięciowi Augustynowi Bartołomeuszowi Działowskiemu z Płachaw (24.08.1772-04.12..1826). W wianie żony Katarzyny Jeżewskiej (1767 – 1855) Działowski przejął m.in. Mgowo;
- 1821 – majątek Mgowo miał obowiązek utrzymywać powstałą szkołę. Nauczyciel uprawiał ogród warzywny i łąkę razem 6 mórg, aby mógł utrzymać jedną krowę, cielaka i 2 wieprze. W okresie zimowym otrzymywał karmę dla zwierząt z pańskiej – majątkowej stodoły;
- 1834 – szkoła zaczęła na dobre pracować po właściwym doborze nauczycieli. W latach 40 tymi nauczycielami byli Czortka i Sobolewski, którzy w 1855 roku – zmarli na cholera. Następcą Czortka i Sobolewskiego został nauczyciel Schultz, który w sierpniu 1867 roku został zamordowany na drodze z Mgowo do Nowej Wsi. Jego zwłoki po długim poszukiwaniu znaleziono zatopione w stawie;

- 1827 – Mgowo otrzymał Ksawery syn Działowskich;
- 1840 – Działowscy wystawili późno klasycystyczny pałac w Mgowie. Na froncie nad balkonem wspartym dwoma filarami widnieje kartusz z herbem Działowskich „Prawdzic”. Na przełomie XIX i XX wieku został on powiększony o skrzydło od południowego-zachodu oraz do tyłu o przybudówkę. Od frontu, na osi znajduje się ryzalit. Układ wewnątrz jest dwutraktowy z sienią na osi. Od frontu umieszczony jest balkon na filarach. Dach budynku jest czterospadowy;
- 1858 – podczas pożaru spaliła się szkoła. Właściciel majątku czynił starania aby ją odbudować, ale pochłaniało to dużo pieniędzy;
- 1858 – 17 września tragicznie w wieku 18 lat zginął tragicznie w Poznaniu Władysław Działowski brat Zygmunta. Zdarzenie to upamiętnia tablica w kościele w Nowej Wsi Królewskiej;
- 1867 - po śmierci Ksawerego (1866), po rozliczeniu się z dwoma siostrami; Łucją i Antoniną, zapewnieniu matce Klotyldzie rocznej renty, dziedzicem Mgowo został jego syn, znany działacz patriotyczny i najznamienitszy z Działowskich – Zygmunt;
- 1868 – wieś zamieszkiwało 295 katolików i 11 ewangelików. Do szkoły chodziło 47 katolickich dzieci. Szkoła powszechna była w Mgowie, a parafialna w Nowej Wsi Królewskiej. We wsi było 46 budynków mieszkalnych, w tym 19 prywatnych, reszta „czworaków” były własnością majątku. Niektóre z nich stoją do dzisiaj;
- 1874 - podczas orki pługiem natrafiono na grób skrzynkowy, ocalała tylko jedna pokrywa od urny. Trafiała do muzeum w Toruniu. W 1877 natrafiono ponownie na taki zniszczony grób;
- 1878 - 16 lutego zmarł Zygmunt Działowski;
- 1878 – po śmierci Zygmunta Działowskiego majątek przeszedł w zarząd siostry Antoniny. Majątek miał obszar 857 ha;
- 1890 – w maju wąbrzeski sejmik powiatowy uchwalił budowę kilku dróg. Między innymi zdecydowano o budowie drogi od szosy wąbrzeskiej przez Wronie, Nową Wieś do Mgowo. Były to drogi o nawierzchni szutrowo-żwirowej;
- 1894 – 21 lipca siostrzeniec Zygmunta Działowskiego syn Łucji Działowskiej – Gajewskiej, Stanisław został właścicielem Mgowo i Wałycza;
- 1897 – 18 czerwca Stanisław Gajewski rozparcelował folwark Bągart i część gruntów Mgowo (209 ha). W mgowskiej szkole wzrosła ilość dzieci do 100 i trzeba było utworzyć drugą klasę. Dzieci katolickie uczył Grabowski, a ewangelickie Heuse;
- 1897 – 21 lipca Stanisław Gajewski sprzedał swe dobra Apolinaremu Działowskiemu z Uciaża. Mgowo liczyło wówczas 568 hektarów;
- 1915 - w czasie I wojny światowej do Mgowo, do pracy w majątku skierowano 30 jeńców rosyjskich;
- 1923 – w wykazie majątków pomorskich zapisano, iż właścicielem Mgowo był Leon Działowski, Majątek liczył 640 hektarów, w tym roli 567 ha, łąk 50 ha, lasów 12 ha i 10 ha nieużytków;
- 1926-1927 – podczas eksploatacji żwiru z pagórka znajdującego się na północny – wschód od zabudowań dworskich natrafiono na szkielety ludzkie. W 1961 roku w północnej części wybieżyska natrafiono na kolejne trzy groby szkieletowe, które uległy zniszczeniu. W jednym grobie, pod kilkoma warstwami kamieni, na głębokości 1,55 m, złożony był szkielet na prawym boku i twarzą na zachód, w pozycji lekko zgiętej. Znalaziono przy nim przęślik i dwa naczynia, z których zachował się tylko puchar. Na podstawie pary bransolet można sądzić, że w grobie II pochowano kobietę,

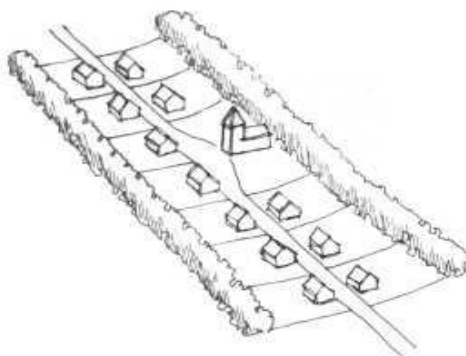
a złota obrączka, srebrne bransolety i wiadro z brązu pozwalają zaliczyć obiekt z Mgowo do grobów kultury wielbarskiej z symbolami wysokiego statusu społecznego zmarłych. Grób II należy datować w ramach faz B2c-B2/C1-C1a najprawdopodobniej na fazę B2/C1-C1a okresu wpływów rzymskich. W 1992 roku powróciły do Muzeum Archeologicznego w Poznaniu zabytki z metali szlachetnych wywiezione podczas II wojny światowej do Niemiec, a wśród nich złoty pierścień z Mgowo. Pozostałe znaleziska nie zachowały się. Z dokumentacji przetrwały jedynie fotografia pierścienia (nr 3694 w archiwum MAP) oraz rysunek jego przekroju i szkic fragmentu bransolety.

- ostatnim dziedzicem Mgowo był Stefan Buszczyński. Majątek zbankrutował i został przejęty w latach 30 tych przez bank;
- 1935 – po reformie terytorialnej Mgowo znalazło się w obrębie gminy zbiorczej Płużnica;
- 1945 – powstaje PGR Mgowo;
- 1955 – w styczniu Mgowo zostaje administracyjnie przyłączone do gromady Nowa Wieś Królewska;
- w latach 90 – tych powstaje w Mgowie stacja wodociągowa. Dawny PGR przejmuje Agro-Wronie. Wieś liczyła około 536 mieszkańców;
- w latach 90 – tych zespół pałacowo – parkowy został sprywatyzowany.

1.3. Przestrzenna struktura miejscowości

Miejscowość Mgowo jest typowym przykładem wsi folwarcznej, która charakteryzuje się między innymi:

- występuje związek przestrzenny pomiędzy dworem – pałacem, parkiem a budynkami gospodarczymi i budynkami mieszkalnymi pracowników folwarku;
- układem dróg;
- układem folwarcznych działek siedliskowych;
- zielenią parkowa i elementami wnętrza krajobrazowego (stawy, aleje);
- zielenią graniczną i wewnątrzsiedliskową działek folwarcznych.

Rysunek przedstawia zasady rozplanowania wsi folwarcznej.

1.4. Elementy charakterystyczne

Najbardziej charakterystycznym elementem wsi Mgowo jest kaplica dworska p.w. św. Barbary wybudowana w 1734 roku, w stylu barokowym. Kaplica wpisana jest do rejestru zabytków pod numerem A/411.

II. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

2.1. Zasoby przyrodnicze.

Szatę roślinną obszaru wsi Mgowo stanowią agrocenozy pól uprawnych, park podworski oraz zadrzewienia przydrożne, śródpolne oraz nieużytki.

Obszar wsi Mgowo jest w niewielkim stopniu przekształcony antropogenicznie. Na przeważającym obszarze jedynymi przekształceniami są zabiegi agrotechniczne stosowane na terenach upraw polowych. Przekształcenia powierzchni ziemi na niewielką skalę miały także miejsce podczas budowy ciągów infrastrukturalnych, w tym sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Klimat omawianego terenu nie różni się zdecydowanie od reszty Polski. Charakteryzuje go przejściowość i zmienność, ze średnią roczną temperaturą 6,5°C i średnią roczną sumą opadów w granicach 530 mm. Okres wegetacji roślin trwa ok. 215 dni.

Przeważająca część obszaru Mgowa pod względem rodzaju roślinności wykazuje cechy charakterystyczne dla terenów użytkowanych rolniczo. Jest w większości uboga w zieleń wysoką. Występują także murawy z roślinnością zielną na powierzchniach nieużytkowanych rolniczo. Występują lokalnie miejsca z roślinnością segetalną (chwasty) i ruderalną (zwłaszcza przy drogach). Wzdłuż większości dróg występują aleje i szpalery drzew. Podlegają one ochronie przed degradacją ze względu na pełnione funkcje: wiatrochronną i krajobrazotwórczą.

Na szczególną uwagę zasługuje park podworski zajmujący powierzchnię 5,4 ha. Oprócz znaczenia historycznego park ten pełni ważną funkcję ekologiczną wzbogacając i urozmaicając środowisko przyrodnicze krajobrazu na tym obszarze.

2.2. Dziedzictwo kulturowe.

Wieś Mgowo to również środowisko kulturowe. Do najważniejszych kulturowych atrakcji można zaliczyć kaplicę dworską p.w. św. Barbary wybudowaną w 1734, w stylu barokowym. Kaplica wpisana jest do rejestru zabytków pod numerem A/411. Właścicielem kaplicy jest parafia rzymsko-katolicka pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela w Nowej Wsi Królewskiej. Kaplica wchodzi w skład zespołu pałacowo – parkowego. Poza kaplicą w skład zespołu pałacowo-parkowy wchodzi m.in.:

- pałac murowany z I poł. XIX wieku przebudowany po 1945 r. (wybudowany w stylu późno klasycystyczny);
- park dworski z XIX wieku o pow. 5,4 ha, ze stawem;
- spichlerz murowany z około I połowy XIX wieku;
- obora (chlewnia);
- budynek inwentarski (nieużytkowany);
- budynek inwentarski (stacja paliw);
- stajnia (nieużytkowana);
- magazyn zbożowy;
- kuźnia, (nieużytkowana);
- brama folwarku i ogrodzenie z zachowanym, charakterystycznym słupem narożnym,
- oficyna murowana z I połowy XIX wieku;
- budynki mieszkalne robotników folwarcznych (7 czworaków wzdłuż głównej drogi, w kolonii mieszkaniowej).

2.3. Obiekty i tereny.

Przez Mgowo przebiega nieczynna już linia kolejowa Mełno-Chełmża. Na terenie Mgowa znajduje się park dworski. Jest również niezagospodarowana działka rekreacyjna.

W Mgowie znajdują się stanowiska archeologiczne ze strefami ochrony archeologicznej.

2.4. Infrastruktura społeczna.

Na terenie wsi znajduje się świetlica wiejska wykorzystywana na różne cele – zajęcia dla dzieci i młodzieży, spotkania sołeckie czy organizacja imprez okolicznościowych. Ponadto w budynku „starej szkoły” mieści punkt przedszkolny działający w ramach realizowanego projektu pod nazwą „Przedszkole oknem na świat”. Do przedszkola uczęszcza 18 dzieci.

2.5. Infrastruktura techniczna.

Dostępność komunikacyjna wsi jest dobra. Drogi lokalne przewidziane do ewentualnego wykorzystania dla potrzeb ruchu turystycznego, wymagają odpowiedniego przygotowania pod względem technicznym.

Wieś posiada ujęcie wody pitnej, która jest rozprowadzana po całej gminie Płużnica i gminach sąsiadujących oraz kanalizację sanitarną relacji Mgowo-Goryń-Wielządz-Nowa Wieś Królewska-tranzyt.

2.6. Gospodarka i rolnictwo.

Wieś Mgowo na swoim obszarze koncentruje w szczególności działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług budowlanych.

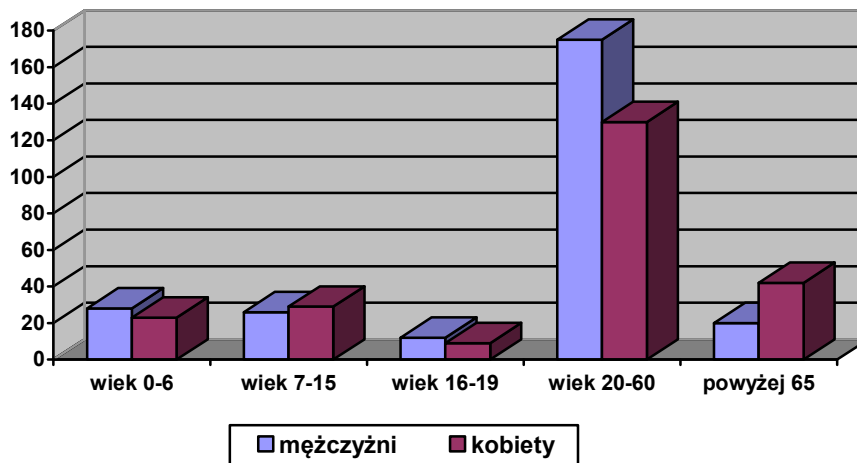
Ponadto na terenie wsi mieszczą się dwa sklepy spożywczo – przemysłowe.

We wsi znajdują się cztery dwupiętrowe i sześć jednopiętrowych bloków mieszkalnych oraz kilka domów jednorodzinnych.

2.7. Kapitał społeczny i ludzki.

Mgowo to jedno z najludniejszych sołectw gminy Płużnica. Obecnie w Mgowie zamieszkuje 494 osoby co stanowi 9,87 % całej populacji gminy.

Wykres przedstawiony na następnym stronie przedstawia ilość mieszkańców Mgowa w poszczególnych przedziałach wiekowych z podziałem na kobiety i mężczyzn.

Mieszkańcy wsi Mgowo to ludzie aktywni. Ich aktywność można zaobserwować w działaniach na rzecz organizacji i stowarzyszeń. Na terenie Mgowa działa Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów, które wspiera działania edukacyjne i integracyjne na rzecz osób w podeszłym wieku oraz Klub Pracy, którego zadaniem jest organizacja zajęć aktywizujących i integrujących dla mieszkańców gminy Płużnica dotkniętych ubóstwem i zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także pomocy żywnościowej dla ubogich mieszkańców.

III. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Mgowo.

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ stosunkowo dobra infrastruktura techniczna, ▪ rozwinięta sieć handlowa, ▪ aktywność społeczna mieszkańców, ▪ aktywne młode pokolenie, ▪ otwartość na kontakty krajowe i zagraniczne, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ gwałtowne ubożenie mieszkańców, ▪ niski poziom wykształcenia mieszkańców powyżej 40 roku życia, ▪ słaba jakość dróg, ▪ brak właściwie oświetlonych traktów drogowych, ▪ niewystarczająca ilość połączeń komunikacji publicznej (Wąbrzeźno, Grudziądz), ▪ brak dodatkowych zatrudnień (dwa zawodowców), ▪ wyjazdy młodych do pracy za granicę, ▪ nierozwiązany problem ludzi trzeciego wieku – starzejące się społeczeństwo, ▪ brak profesjonalnego boiska sportowego, ▪ mała ilość zajęć sportowych, ▪ niedostateczna infrastruktura świetlicy wiejskiej, ▪ mała ilość imprez lokalnych,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dostępność Funduszy Europejskich i innych środków pomocowych, ▪ dostępność funduszu sołectkiego, ▪ bliskość węzła autostradowego A1, ▪ rosnące znaczenie agroturystyki i turystyki, ▪ funkcjonowanie Lokalnych Grup Działania, ▪ rosnące znaczenie inicjatyw oddolnych, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ emigracja wykształconych, młodych ludzi, ▪ starzenie się społeczeństwa ▪ rosnąca biurokracja, ▪ system pomocy społecznej utrwalający bezrobocie, ▪ atomizacja społeczeństwa, ▪ częste zmiany przepisów prawa,

IV. Przesłanki do opracowania planu odnowy.

Opracowanie i wdrożenie planu odnowy wiąże się z dużymi korzyściami dla małej społeczności lokalnej:

- aktywizacja społeczności lokalnej wokół działania na rzecz własnego środowiska;
- wzrost atrakcyjności życia kulturalnego;

- poprawa sfery zdrowotnej mieszkańców;
- szansa skorzystania z funduszy strukturalnych i innych zewnętrznych źródeł;
- wprowadzanie dobrych zmian akceptowanych przez społeczność;
- wykreowanie lokalnego forum wymiany informacji i doświadczeń.

4.1. Planowane kierunki rozwoju.

W grudniu 2012 roku Rada Sołecka Mgowo przystąpiła do opracowywania planu rozwoju miejscowości, którego głównym celem była klasyfikacja działań, które zamierzają realizować mieszkańcy, w porozumieniu z Gminą Płużnica oraz innymi instytucjami i urzędami na rzecz rozwoju i odnowy swojej wsi.

Plan Rozwoju miejscowości Mgowo opracowany został na lata 2013-2020. Cel strategiczny dla sołectwa określony został przez grupę planowania jako:

Poprawa warunków życia mieszkańców wsi Mgowo

Jest to główny cel planu, do którego realizacji dążyć będą wszystkie zaangażowane podmioty. Zespół mieszkańców zdefiniował następujące cele cząstkowe:

- dobrze rozwinięta edukacja, kultura i sport;
- aktywne i twórcze społeczeństwo;
- dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna;
- wieś atrakcyjna turystycznie.

4.2. Wizja rozwoju wsi Mgowo.

Mgowo to wieś zadbana i bezpieczna, w której ludzie żyją godnie. We wsi panują dobre stosunki sąsiedzkie. Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna oraz istniejące obiekty, sprzyjają aktywności mieszkańców i stwarzają możliwość organizacji różnych form rekreacji i wypoczynku.

V. Opis planowanych do realizacji przedsięwzięć w latach 2013-2020.

Na podstawie konsultacji społecznych z mieszkańcami wsi, biorąc pod uwagę mocne i słabe strony miejscowości oraz szanse i zagrożenia oraz strategiczne cele rozwoju, zaplanowano do realizacji następujące zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną.

5.1. Wykonanie placu zabaw w miejscowości Mgowo.

Celem projektu jest podniesienie jakości życia mieszkańców wsi Mgowo poprzez poprawę warunków wypoczynku dzieci:

- planowana realizacja zadania – 2013 rok,
- szacowana wartość inwestycji – 61 514,76 zł,
- źródła finansowania – budżet Gminy oraz środki w ramach PROW 2007-2013.

Z obiektu korzystać będą mieszkańcy, przebywający goście i turyści.

5.2. Wykonanie boiska sportowego w miejscowości Mgowo.

Celem projektu jest podniesienie jakości życia mieszkańców wsi Mgowo w zakresie infrastruktury sportowej:

- planowana realizacja zadania – 2013 rok,
- szacowana wartość inwestycji – 75 434,99 zł,
- źródła finansowania – budżet Gminy oraz środki w ramach PROW 2007-2013.

Z obiektu korzystać będą mieszkańcy, przebywający goście i turyści.

5.3. Budowa drewnianej altany.

Celem projektu jest podniesienie jakości życia mieszkańców wsi Mgowo poprzez poprawę warunków wypoczynku i spotkań mieszkańców:

- planowana realizacja zadania – 2013 rok,
- szacowana wartość inwestycji – 11 262,22 zł,
- źródła finansowania – budżet Gminy.

Z obiektu korzystać będą mieszkańcy, przebywający goście i turyści.

5.4. Budowa świetlicy wiejskiej.

Celem zadania jest podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez poprawę dostępu do miejsc spotkań i integracji mieszkańców.

Realizacja zadania wpłynie na wzrost integracji mieszkańców miejscowości, wzrost ich umiejętności i kwalifikacji.

- planowana realizacja zadania – 2013 – 2020 rok,
- szacowana wartość inwestycji – 195 000,00 zł,
- źródła finansowania – budżet Gminy oraz środki w ramach PROW 2014-2020.

Z obiektu będą korzystać mieszkańcy.

5.5. Remont istniejącej świetlicy.

Celem zadania jest podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez poprawę dostępu do miejsc spotkań i integracji mieszkańców.

Realizacja zadania wpłynie na wzrost integracji mieszkańców miejscowości, wzrost ich umiejętności i kwalifikacji.

- planowana realizacja zadania – 2013 – 2020 rok,
- szacowana wartość inwestycji – 95 000 zł,
- źródła finansowania – budżet Gminy oraz środki w ramach PROW 2014-2020.

Z obiektu będą korzystać mieszkańcy.

5.6. Środki na funkcjonowanie świetlicy.

Celem zadania jest podniesienie jakości życia mieszkańców.

Realizacja zadania wpłynie na wzrost integracji mieszkańców miejscowości, wzrost ich umiejętności i kwalifikacji.

- planowana realizacja zadania – 2013 - 2020 rok,
- szacowana wartość zadania rocznie – 6 000 zł,
- źródła finansowania – budżet Gminy.

5.7. Remont chodników.

Celem zadania jest podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez remont istniejących chodników.

Realizacja zadania wpłynie na poprawę warunków życia, poprawi estetykę miejscowości oraz zwiększy jej dostępność.

- planowana realizacja zadania – 2013 – 2020 rok,
- szacowana wartość inwestycji – 120 000 zł,
- źródła finansowania – budżet Gminy oraz środki w ramach PROW 2014-2020.

Z obiektu korzystać będą mieszkańcy, przebywający goście i turyści.

5.8. Przebudowa drogi wewnętrznej – osiedle budynków wielorodzinnych.

Celem zadania jest podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez przebudowę drogi wewnętrznej.

Realizacja zadania wpłynie na poprawę warunków życia, poprawi estetykę miejscowości oraz zwiększy jej dostępność.

- planowana realizacja zadania – 2013 – 2020 rok,
- szacowana wartość inwestycji – 50 000 zł,
- źródła finansowania – budżet Gminy oraz środki w ramach PROW 2014-2020.

Z obiektu korzystać będą mieszkańcy, przebywający goście i turyści.

5.9. Budowa miejsc parkingowych przy świetlicy.

Celem zadania jest podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez budowę miejsc parkingowych w obrębie świetlicy.

Realizacja zadania wpłynie na poprawę warunków życia, poprawi estetykę miejscowości oraz zwiększy jej dostępność.

- planowana realizacja zadania – 2013 – 2020 rok,
- szacowana wartość inwestycji – 10 000 zł,
- źródła finansowania – budżet Gminy oraz środki w ramach PROW 2014-2020.

Z obiektu korzystać będą mieszkańcy, przebywający goście i turyści.

5.10. Modernizacja instalacji oświetleniowej.

Celem zadania jest podniesienie jakości życia mieszkańców wsi poprzez modernizację instalacji oświetleniowej.

Realizacja zadania wpłynie na poprawę warunków życia oraz poprawi estetykę miejscowości.

- planowana realizacja zadania – 2013 – 2020 rok,
- szacowana wartość inwestycji – 6 000 zł,
- źródła finansowania – budżet Gminy.

5.11. Monitoring miejsc użyteczności publicznej.

Celem zadania jest podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez monitoring miejsc użyteczności publicznej.

Realizacja zadania wpłynie na poprawę warunków życia oraz bezpieczeństwa mieszkańców.

- planowana realizacja zadania – 2013 – 2020 rok,
- szacowana wartość inwestycji – 8 000 zł,
- źródła finansowania – budżet Gminy oraz środki w ramach PROW 2014-2020.

5.12. Remont boiska do siatkówki (zmiana nawierzchni).

Celem projektu jest podniesienie jakości życia mieszkańców wsi Mgowo w zakresie infrastruktury sportowej.

- planowana realizacja zadania – 2013–2020 rok,
- szacowana wartość inwestycji – 20 000 zł,
- źródła finansowania – budżet Gminy oraz środki w ramach PROW 2014-2020.

Z obiektu będą korzystać mieszkańcy.

5.13. Punkt przedszkolny (darmowy).

Celem projektu jest podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez zagospodarowanie czasu najmłodszych dzieci.

Realizacja zadania wpłynie na wychowanie i edukację dzieci.

- planowana realizacja zadania – 2013–2020 rok,
- szacowana wartość zadania rocznie – 250 000 zł,
- źródła finansowania – budżet Gminy oraz środki w ramach PROW 2014-2020.

Z obiektu będą korzystać mieszkańcy.

5.14. Przebudowa murów.

Celem zadania jest podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez przebudowę murów chodnika i budynków mieszkalnych.

Realizacja zadania wpłynie na poprawę warunków życia oraz poprawi estetykę miejscowości.

- planowana realizacja zadania – 2013–2020 rok,
- szacowana wartość inwestycji – 10 000 zł,
- źródła finansowania – budżet Gminy oraz środki w ramach PROW 2014-2020.

5.15. Integracja mieszkańców Mgowo.

Celem zadania jest podniesienie jakości życia mieszkańców wsi Mgowo poprzez integrację mieszkańców i zapewnienie im dostępu do kultury.

Realizacja zadania wpłynie na wzrost integracji i aktywności mieszkańców miejscowości, wzrostu ich zainteresowania kulturą i aktywnymi formami spędzania czasu wolnego oraz przyczyni się do wypromowania wsi.

W ramach zadania przewiduje się:

✚ organizację następujących imprez kulturalnych:

- Dzień Dziecka,
- Dzień Babci,
- Dzień Dziadka,
- Dzień Matki,
- Dzień Kobiet,
- Spotkanie Wigilijne,
- Zabawy karnawałowe,
- Zabawy Andrzejkowe,
- Zabawy Sylwestrowe,
- Jubileusze organizacji pozarządowych,

✚ organizację konkursów,

✚ organizację wyjazdów do kina, teatru.

- planowana realizacja zadań – lata 2013-2020
- szacowana wartość zadań rocznie – 3 000,00 zł,
- źródła finansowania – budżet Gminy.

5.16. Poprawa estetyki wsi

- wykaszanie terenów zielonych,
- pielęgnacja drzew i krzewów,
- utrzymanie porządku na terenie miejscowości,
- tablice informacyjne, ogłoszeń
- drogowskazy z numerami domów,
- kosze na śmieci,

- planowana realizacja zadania – lata 2013 – 2020,
- szacowana wartość zadania rocznie: 6 000,00 zł,
- źródła finansowania: budżet Gminy.

Ze względu na konieczność powiązania projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy w harmonogramie ujęto działania dotyczące wsi Mgowo zapisane w Strategii Rozwoju Gminy Płużnica na lata 2012 – 2020 uchwalonej uchwałą Rady Gminy Płużnica Nr XXI/160/2012 z dnia 28.11.2012 r.

VI. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców Mgowo.

W Planie Odnowy Miejscowości Mgowo uwzględniono i scharakteryzowano projekty o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców jak i projekty sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych, m.in. budowa placu zabaw, budowa boiska sportowego, budowa drewnianej altany oraz organizacja festynów i imprez okolicznościowych oraz wyjazdów turystycznych.

Powyżej uwzględnione koncepcje ze względu na ich charakter, położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne mają szczególne znaczenie dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjają integracji oraz nawiązywaniu kontaktów społecznych.

VII. Wnioski końcowe.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości Mgowo ma służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz poprawieniu bezpieczeństwa na terenie wsi.

Plan odnowy miejscowości dotyczy realizacji zadań w horyzoncie czasowym 2013-2020. Odpowiedzialnym za realizację czyni się Radę Sołecką. Od całej społeczności lokalnej Mgowo oczekuje się dużego zaangażowania oraz czynnego udziału w realizacji programu. Chcemy również włączyć wszystkie organizacje działające na terenie miejscowości wsi do aktywnego działania. Od Rady Gminy, Wójta Gminy oczekujemy pomocy i wsparcia w tym przedsięwzięciu.